

První hasičský sbor na Těšínsku

Práce na šachtách byla vždy spojena s velkým rizikem, a tak se spolu s rozvojem hornictví muselo zákonitě vyvíjet i důlní záchranářství. S tím je v našem regionu ve svých počátcích spojen také vývoj hasičství. První hasičský sbor na Těšínsku totiž vznikl při uhelném dole Heinrichs Glück-Zeche (později Evžen) v Petřvaldě Březinách jako závodní hasičský a záchraný útvar. Jeho zakladatelem byl báňský úředník Hermann Menzel. Ten již v roce 1852 vybral skupinu deseti horníků, které vycvičil a dle možností i vyzbrojil. Jejich úkolem bylo zasahovat při hašení požárů na povrchu i v podzemí, ale také při záchranářských pracích v podzemí. Oficiálně byl útvar uznán vedením dolu za sbor závodní v červnu 1855. Zároveň se rozšířilo jeho působení také na okolí, mimo pozemek dolu. Zpočátku bylo vybavení sboru velmi chudé. K hašení se používaly kbelíky, háky a žebříky. V roce 1855 obdržel sbor stříkačku, ovšem bez sacího zařízení, kterou zkonstruoval zámečnický mistr Kroker z Horní Suché. K místu požáru se hasiči dopravovali pěšky, na vzdálenější místa na selských vozech. Za prvních dvacet let své existence zasahovali petřvaldští hasiči u 50 požárů.

Během roku 1873 se sbor transformoval ze závodního na sbor dobrovolných hasičů a stal se členem německého ústředního svazu moravsko slezského hasičstva. Pod vedením Viléma Lochse byly vyhotoveny stanovy spolku, které byly v říjnu 1876 schváleny Zemskou vládou slezskou v Opavě. Vypracován byl rovněž Služební řád sboru, který mimo jiné určoval okruh působnosti sboru na Petřvald, Porubu, Rychvald, Orlovou, Horní Lutyni, Lazy a Záblatí. Postupně bylo modernizováno a doplňováno také vybavení. Firmě Pavel Waller z Místku byla v roce 1877 svěřena přestavba stávající stříkačky, která tak byla doplněna o sací zařízení. V roce 1889 provedena veřejná sbírka z jejíhož výtěžku byla zakoupena u vídeňské firmy W. Knaust nová stříkačka. V roce 1895 byl u firmy V. Slavík v Novém Jičíně zakoupen vůz pro nářadí. V roce 1904 byla zakoupena stříkačka na parní pohon.

V letech 1874 – 1914 zasahoval sbor u 310 požárů z toho v 223 případech mimo obec Petřvald. Vedle toho se členové sboru také účastnili celé řady kulturních i společenských akcí, sami pořádali plesy a slavnosti. Dne 5. srpna 1888 se konala slavnost svěcení praporu. Velkolepá byla oslava k 50. výročí založení sboru v roce 1905.

V době první světové války byla činnost sboru značně ochromena. Znovu se rozproudila až se vznikem Československé republiky a se zklidněním situace po rozdělení Těšínska. Na valné hromadě konané dne 29. srpna 1920 bylo rozhodnuto o vystoupení sboru z německé župy hasičské a přihlášení se k české župě moravskoslezské. Starostou byl zvolen Antonín Richter, který vedl sbor již od roku 1909. V roce 1923 měl hasičský sbor 60 činných, 140 přispívajících a 2 čestné členy. V témž roce byl u sboru vytvořen stavební odbor, jehož úkolem bylo postavení hasičské zbrojnice. Plány bezplatně vypracoval stavitel Julius Richter, který byl pověřen také vlastním provedením stavby. Financována byla z půjčky a ze získaných darů. Při jubilejní slavnosti k 70. výročí založení sboru v červenci 1925 byla zbrojnice uvedena do provozu. Skládala se ze tří částí – střední byla určena pro ukládání nářadí, na ni navazovala přístavba 16 metrů vysoké věže, vlevo byla kancelář a místnost pro mužstvo, vpravo pak byt pro zbrojíře.

Koncem 20. let minulého století vznikl v Petřvaldě při Jámě Pokrok (Pustky) ještě jeden hasičský sbor. Ten dosavadní začal proto užívat oficiální název Sbor dobrovolných hasičů v Petřvaldě Březinách. V té době stál v čele sboru účetní Robert Bernatík, kterého pak v průběhu 30. let vystřídal horník Rudolf Krajina a kominický mistr Vojtěch Serafín. Se začátkem 2. světové války byla řada členů výboru sboru nucena Petřvald opustit. Po jejich návratu byla ustavující schůzí 24. června 1945 činnost sboru opět plně obnovena. V následujícím roce byly oba petřvaldské sbory sloučeny v jeden.

(Mgr. Matroszová, Veronika: První hasiči byli báňskými záchranáři. Karvinský deník, čís. 259, 5.11.2005, s. 6)